CHAMBER
OF ADVOCATES
MALTA

L-UŻU TAT-TERMINU "MINGĦAJR PREĠUDIZZJU"

Introduzzjoni

Kif inhu magħruf, it-transazzjoni ta‟ kwistjoni hi nkoraġġita, sew jekk it-transazzjoni sseħħ qabel ma tinfetaħ kawża, u sew jekk wara.

Biex isseħħ transazzjoni, iridu jsiru negozjati. U biex negozjati jkunu jistgħu iwasslu għall-għan aħħari tagħhom, il-partijiet iridu jkunu ħielsa li jitkellmu apertament dwar il-kwistjoni ta‟ bejniethom, mingħajr biża li dak li jkun intqal fil-kuntest tan-negozjati jintuża kontrihom f‟qorti jekk it-transazzjoni ma sseħħx.

Hu għalhekk li negozjati jsiru fuq bażi ta‟ "mingħajr preġudizzju". Meta jintuża f‟dan il-kuntest it-terminu jfisser li dak li jinkiteb u dak li jintqal fi sforz biex isseħħ transazzjoni ma jistax jintuża quddiem qorti. Meta jintuża f‟kuntesti oħra, it-terminu "mingħajr preġudizzju" għandu tifsiriet oħra. Billi l-użu korrett tat-terminu hu ta‟ importanza kbira, dawn it-tifsiriet differenti tat-terminu ser jiġu diskussi iktar „l isfel.

Inammissibilita': il-bażi legali

Prova ta‟ dak diskuss jew miktub f‟dan il-kuntest ma tistax issir għal żewġ raġunijiet: l-ewwel għaliex l-ordni pubbliku – li jinkoraġġixxi t-transazzjonijiet – hekk irid; u t-tieni għaliex partijiet il-ftehim ta‟ bejn il-partijiet hi l-liġi ta‟ bejniethom.

L-ordni pubbliku (public policy)

It-transazzjoni hi waħda mill-modi ta‟ kif tintemm obbligazzjoni. Insibu fl-artikolu 1718(1) tal-Kodiċi Ċivili (Kap. 16), illi:

> "it-transazzjoni hija kuntratt li bih il-partjjiet, b‟xi ħaga li jagħtu, iwiegħdu jew iżommu, jagħtu tmiem għal kawza mibdija, jew jevitaw kawża li tkun sejra ssir."

L-importanza li l-istat jagħti lit-transazzjoni hi waħda impliċita, u dejjem ġiet rikonoxxuta. Wieħed isib ukoll il-konferma ta‟ dan f‟ħafna aspetti tal-liġi: per eżempju fil-fatt li transazzjoni għandha, bejn il-partijiet, mhux biss is-solitu effett ta‟ kuntratt, li hu l-liġi bejniethom[1], imma effett ta‟ *res judicata*[2]; ukoll, jekk kawża tiġi transatta, l-ispejjeż jonqsu sostanzjalment.

[1] Art 992, Kodiċi Ċivili
[2] Art 1729, Kodiċi Ċivili

Sabiex jiġu nkoraġġiti iktar transazzjonijiet, fis-sena 2004 ġie ippromulgat l-Att Dwar il-Medjazzjoni (Kap. 474), li joffri mezz alternattiv ta‟ riżoluzzjoni ta‟ kunflitti mingħajr il-bżonn ta‟ ftuħ jew kontiwazzjoni ta‟ kawżi.

Il-qrati rrikonoxxew il-politika favur it-transazzjonijiet. Irrikonoxxew ukoll il-bżonn, f‟dan il-kuntest, li dak li jkun seħħ fuq bażi mingħajr preġudizzju ma jitqiesx bħala prova. Hekk insibu li fil-kawża *Joseph Grech et vs John u Filippa konjuġi Amato et,*[3] l-atturi ttentaw jistrieħu fuq korrispondenza li kienet ġiet skambjata bejn l-avukati tal-partijiet „mingħajr pregudizzju‟ sabiex isostnu t-talbiet taghhom. Rigward it-terminu „mingħajr pregudizzju‟, il-Qorti qalet li dan:

> "dejjem kien jinftiehem li ma jservix biex b‟xi mod, waqt proċeduri li „l quddiem jistgħu jsiru, dak li jingħad fihom jintuża biex isawwat lil xi waħda mill-partijiet. Kemm hu hekk, għalkemm minn dik il-korrispondenza jidher li l-konvenuti kienu aċċettaw responsabbilta‟, il- Qorti m‟hijiex sejra tqis dik l-istqarrija bħala prova."

L-importanza, mill-punto di vista ta‟ ordni pubbliku, ta‟ din ir-regola toħroġ ukoll mill-Kodiċi tal-Etika u Mġieba għall-Avukati.[4] Skond-regola 12 tar-raba‟ parti ta‟ l- ewwel kapitolu tal-Kodiċi:

> "L-avukati li jkunu qeghdin jittrattaw barra mill-Qorti jew tribunal, biex jittransigu xi kawza mibdija jew li tista' tinbeda, ma jistghux jaghmlu uzu fil-Qorti minn dak kollu li jkun ghadda bejn il-partijiet, hlief bil-ftehim mal-parti l-ohra, u l-kontenut tat-trattativi ma ghandux jigi mgharraf lill-Qorti jew tribunal hlief bi ftehim."

Strettament, din ir-regola torbot lill-avukati, u mhux lill-partijiet. Pero‟ l-qrati tagħna interpretaw, fil-fehma tal-Kamra korrettement, din ir-regola bħala estensjoni tar- regola bażilari, fis-sens li fejn avukati jkunu involuti fi trattativi, huma mhux biss il- partijiet li ma jistgħux jużaw il-kontenut, imma l-avukati ukoll.

L-obbligu ta‟ avukat li josserva dan il-prinċipju ġie espressament rikonoxxut mill-Prim‟ Awla tal-Qorti Ċivili hekk kif jidher minn verbal datat 17 ta‟ Novembru 2004 fil-kawża *Mary Zammit et vs Rosemary Gonzi et,* fejn Il-Qorti rrilevat illi:

> "il-Kodiċi tal-Etika fir-Regolament Numru 12 torbot lill-Avukat biex ma jagħmilx użu fil- Qorti minn trattativi li jkunu saru bl-intendiment li l-vertenza tiġi transatta."

L-aspett konvenzjonali

---

[3] Prim Awla tal-Qorti Civili – 31 ta‟ Jannar 2001

[4] Dan il-Kodiċi m‟għadux kodiċi maħruġ mill-avukati għall-avukati. Il-Kodiċi hu maħruġ mill-Kummissjoni għall-Amministrazzjoni tal-Ġustizzja, u għandu l-forza ta‟ liġi.

Meta wżat f‟kuntest ta‟ transazzjoni, it-terminu in kwistjoni għandu tifsira magħrufa, u għalhekk meta partijiet jużawh tajjeb hu ċar li jkunu jridu jintrabtu, kuntrattwalment, bil-konsegwenza tal-inammissibilita. U la darba jintrabtu, dik ir- rabta tgħodd bħala l-liġi ta‟ bejn il-partijiet[5] u l-qrati għandhom jimplimentawha billi ma jippermettux li jitressqu provi f‟dan ir-rigward. Fejn iċ-ċirkostanzi hekk jitolbu, l-qrati għandhom ukoll jirriferu l-kwistjoni fir-rigward ta‟ l-avukat jew avukati lill-Kumitat għall-Avukati.

Li r-regola dwar l-inammissibilita‟ ta‟ dak diskuss, kemm bil-fomm u kif ukoll bil-miktub, għandha l-bażi tagħha kemm fl-ordni pubbliku u kif ukoll fil-kamp tal-kontrattazzjoni ġie artikolat minn L J Oliver u L J Fox fil-kawża *Cutts vs Head and Another*[6]. Dwar l-ewwel aspett, L J Oliver kellu dan x‟jgħid:

> "That the rule rests, at least in part, upon public policy is clear from many authorities, and the convenient starting point of the inquiry is the nature of the underlying policy. It is that parties should be encouraged so far as possible to settle their disputes without resort to litigation and should not be discouraged by the knowledge that anything that is said in the course of such negotiations (and that includes, of course, as much the failure to reply to an offer as an actual reply) …may be used to their prejudice in the course of the proceedings. They should... be encouraged fully and frankly to put their cards on the table... The public policy justification, in truth, essentially rests on the desirability of preventing statements or offers made in the course of negotiations for settlement being brought before the court of trial as admissions on the question of liability."

Dwar l-aspett konvenzjonali, L J Fox qal hekk:

> "[the expression „without prejudice‟] must be read as creating a situation of mutuality which enables both sides to take advantage of the "without prejudice" protection. The juridical basis of that must, I think, in part derive from an implied agreement between the parties and in part from public policy. As to the former, Bowen L.J. in Walker v. Wilsher, 23 Q.B.D. 335, after the passage against compromises, went on to say, at p.339: "The agreement that the letter is without prejudice ought, I think, to be carried out in its full integrity."

B‟mod sintetiku u luċidu, L J Hoffman qal hekk dwar is-sentenza *Cutts v. Head*:

> "*Cutts v. Head* shows that the rule has two justifications. Firstly, the public policy of encouraging parties to negotiate and settle their disputes out of court and, secondly, an implied agreement arising out of what is commonly understood to be the consequences of offering or agreeing to negotiate without prejudice. In some cases both of these justifications are present; in others, only one or the other."[7]

Użu ħażin tat-terminu

---

[5] Art 992, Kodiċi Ċivili
[6] Court of Appeal – [1984] Ch.290
[7] *Muller v. Linsley and Mortimer*, Court of Appeal – [1996] P.N.L.R. 74

Filwaqt li hemm bżonn ċar li dak li jiġi diskuss bla preġudizzju, bil-għan ta‟ transazzjoni, jiġi protett, l-użu ħażin tat-terminu għandu jiġi skoraġġit, għaliex jagħti lok għal kwistjonijiet bla bżonn.

Li t-terminu għandu funzjoni x‟jservi f‟dan il-kuntest joħroġ ċar mid-definizzjoni meqjusa, fl-Ingilterra (minn fejn hu ovvju li ħadna t-terminu), bħala dik klassika:

> "What is the meaning of the words 'without prejudice'? I think they mean without prejudice to the position of the writer of the letter *if the terms he proposes are not accepted*."[8] (emfażi tal-Kamra)

Fil-każ *Scherling Corp v. Cipla Ltd.*[9], Laddie J kellu jiddeċiedu jekk ittra, miktuba "without prejudice", setgħetx tiġi proposta bħala prova. Laddie J iddistilla s-sentenzi miġjuba a konjizzjoni tiegħu b‟dan il-mod:

> "Behind this, it seems to me, is the following principle. *The court has to determine whether or not a communication is bona fide intended to be part of or to promote negotiations*. To determine that, the court has to work out what, on a reasonable basis, the intention of the author was and how it would be understood by a reasonable recipient. If a document is marked "without prejudice", that is some indication that the author intended the document so to be treated as part of a negotiating process, and in many cases a recipient would receive it understanding that that marking indicated that that was the author's intention." (emfażi tal- Kamra)

Il-Kamra tosserva li t-terminu in kwistjoni qed jintuża f‟korrispondenza li ma tifformax parti minn negozjati għal transazzjoni.

Ittri mibgħuta biex jiġu avvanzati pretensjonijiet jew biex jilqgħu għalihom, qed jintbagħtu "mingħajr preġudizzju".

Dan għandu jiġi evitat. Ittri bħal dawn ikun fihom il-posizzjoni formali tal-partijiet, u jservu bħala prova fil-kors normali. L-użu tat-terminu mingħajr preġudizzju f‟dan il-kuntest jservi biss biex jikkreja konfużjoni u kwistjonijiet bla bżonn.

Prassi ngliża li ta‟ min wieħed jikkunsidraha hi s-segenti. Fejn hemm, jew tista‟ tqum, kwistjoni, u parti tkun tixtieq tipproponi li jsiru negozjati u, fl-istess ħin, twassal il-posizzjoni formali tagħha, jintbagħtu żewġ ittri. Fl-ewwel ittra – magħrufa bħala miftuħa („open letter‟), billi tista‟ tintuża bħala prova – titressaq il-posizzjoni formali, mingħajr ebda riferenza għal possibilita‟ ta‟ transazzjoni. Naturalment, din it-tip ta‟ ittra ma tintbagħatx fuq bażi mingħajr preġudizzju. It-tieni ittra jkun fiha jew stedina għal negozjati, jew anki proposti ta‟ transazzjoni, skond il-każ. Din l-ittra tkun magħluqa, jew privileġġata. B‟dan il-mod ma jinqalgħux kwistjonijiet dwar dak li hu u dak mhux ammissibbli.

[8] *Walker v Wilsher*, (1889) 23 Q.B.D. 335, 337

[9] Patents Court – [2005] F.S.R.25

The Lawyers' Chambers, Courts of Justice, Republic Street, Valletta VLT2000 MALTA
Tel: +356 21248601 e-mail:- info@avukati.org www.avukati.org

CHAMBER OF ADVOCATES
MALTA

Mingħajr preġudizzju għas-suespost

Meta jitressqu argumenti, jew sottomissjonijiet, li huma, għal kollox jew in parti, kontradittorji fihom infushom, jintuża ħafna t-terminu “mingħajr preġudizzju”.

Per eżempju, jekk A jippretendi danni mingħand B minħabba xi aġir neġligenti, B jista“ jiċħad kull responsabbilta“ u, sussidjarjament, jattakka l-kalkolu tad-danni. L-argument sussidjarju jippresupponi r-responsabbilta; u għalhekk, il-fatt li B jressaq dan l-argument jista“ jitqies bħala ammissjoni. Biex tiġi evitata din il-konklużjoni, B jgħid, normalment, li t-tieni argument hu bla preġudizzju għall-kontestazzjoni tar-responsabbilta.

F“dan il-kuntest, allura, it-terminu jfisser dan li skond B, hu mhux responsabbli, pero“ jekk Qorti ssib li kien responsabbli, allura hu jikkontesta l-quantum tad-danni.

Meta avukat jkun irid juża t-terminu mingħajr preġudizzju f“dan is-sens, dan għandu jagħmlu fil-korp ta“ korrispondenza fil-punt jew punti opportuni, u mhux fil-bid tagħha. Il-kliem tradizzjonalment użati huma “mingħajr preġudizzju għas-suespost”. Naturalment, kull avukat għandu juża l-frażi li togħġbu. L-obbligu fuqu hu li jkun ċar u korrett.

January 2010

The Lawyers’ Chambers, Courts of Justice, Republic Street, Valletta VLT2000 MALTA
Tel: +356 21248601 e-mail:- info@avukati.org www.avukati.org